

KULUTUS-~~KONSUMPTIONS-~~KULTTUURIA

[Nuorten Luonnon **Älä osta mitään -päivän** erikoisnumero]

PÄÄNSILITYSRAUTA

TASKUSOLARIUM

ITSETUULETTUVA
TUULIPUKU

HERNEEN-
KIILLOTIN

UIMAOPETUSVIDEO
KOIRILLE

BANAANINRIPUSTIN

KYLPLYVAHDON-
VATKAAJA

Performanssitaiteilija Ange Taggart | Ekoscifikisan voittaja Janne Harju
Tuvalu | Kirjasto10 | Soitinrakentajat AmF | Sanataideyhdistys Yöstäjä ry

Kärsittekö luonnollisuudesta?

Keino poistaa ongelmanne!

Keinotekoiset naiset ovat paljon viehättävämpiä,
paljon halutumpia kuin luonnolliset naiset! Siksi jokainen nykynainen
valitsee avukseen Keinon, joka takaa Teille täydellisen ulkonäön.

Täydellinen elämä - Keinolla millä hyvänsä!

▶ Lehdessä esiintyvät "mainokset" ovat Mainoskupla -vastamainoskilpailun satoa.
Kilpailun järjesti Älä osta mitään -päivän verkosto yhdessä Voima-lehden kanssa.
Voittajat julkistetaan 25.11.
www.luontoliitto.fi/vastamainos

NUMERO 6/05, 62. vuosikerta
SEURAAVA LEHTI ilmestyy tammi-
kuussa.

NUORTEN LUONTO on aikakauslehti,
jota julkaisee Luonto-Liitto ry.

LUONTO-LIIITTO on lasten ja nuorten
luonnonharrastus- ja ympäristön-
suojelujärjestö, jonka tavoitteena on
vaikuttaa yhteiskuntaan niin, että
luonnon monimuotoisuus säilyy ja
luonnon itseisarvo tunnustetaan.

Luonto-Liitto tarjoaa tietoa, elämyksiä
ja toimintaa sekä luo mahdollisuuksia
ympäristöpoliittiseen vaikuttamiseen.

NUORTEN LUONNON toimitus:

PÄÄTOIMITTAJA

Päivi Mattila

paivi.mattila@luontoliitto.fi

TOIMITUSSIHTEERI

Laura Manninen

laura.manninen@luontoliitto.fi

AVUSTAJAT Saara Henriksson, Lari

Karreinen, Juho Kytömäki, Olli

Manninen, Anu Salminen, Piitu

Viittanen, Erika Weckström ja suuri

joukko muita

ULKOASU Eero Astala

eastala@uiah.fi

KANNEN VALOKUVA Lasse Lecklin

YHTEYSTIEDOT

Annankatu 26 A (5.krs)

00100 Helsinki

puh 09 684 4420 / fax 09 6844 4222

laura.manninen@luontoliitto.fi

www.luontoliitto.fi/nl

Toimitus ottaa vastaan artikkelieita ja
kuvia.

OSOITTEENMUUTOKSET

info@luontoliitto.fi, (09) 68 44420 tai

http://luontoliitto.fi/osoitteenmuutos.
php

KIRJOITTAJAT VASTAAVAT itse ar-
tikkeliansa sisällöstä, eivätkä tekstit
edusta julkaisijan virallista kantaa,
ellei toisin mainita.

NUORTEN LUONTO on Aikakaus-
lehtien liitto ry:n sekä Kulttuuri-
mielipide- ja tiedelehtien liiton Kultti
ry:n jäsen.

PAINATUS Edita Prima Oy,
Helsinki

NUORTEN LUONTO on
Joutsenmerkitty painotuote.

Pääkirjoitus [Päivi Mattila]

Tavarakierteen sijaan kulttuuria

PÄIVÄN LÖÖPPI JULISTAA 25.11.2005: "Kuluta kulttuuria – ja et kuluta!"
Artikkelissa kerrotaan, että tutkijat huomasivat, että suuri joukko ihmisiä
näyttää lopettaneen ostoskeskuksissa kiertelyn. Ihmiset sanovat, että
heillä on jo kaikki, mitä he tarvitsevat. Miten se voi olla mahdollista? Ei-
vätkö he ole nähneet mainoksia?

OVAT VARMAAN NÄHNEET, mutta ovat myös oppineet olemaan piittaa-
matta mp3-soittimista ja muotikengistä. Heidän itsetuntonsa ei ole kiinni
uutuuskien omistamisesta. He ovat kuulleet siitä, että kaikki tavarant-
tuotanto vaatii energiaa ja raaka-aineita, ja tuotanto on enemmän tai
vähemmän ekologisesti katastrofaalista. Lajeja tapetaan sukupuuttoon,
ilmastoa horjutetaan. He eivät halua kaivosta, hakkuuaukeata tai mootto-
ritietä naapuriinsa, eivätkä toivo niitä minnekään muuallekaan. Ja melko
usein he onnistuvat olemaan toiveidensa mittaisia, sillä oma elämä on
nautinnollista, vaikka lentomatkat Kanarialle jäävätkin tekemättä.

KERTAKÄYTTÖKRÄÄSÄN SIIJAAN ihmiset täyttävät elämänsä kulttuurilla.
Ja vieläpä sellaisella, joka ei kuluta juuri lainkaan ympäristöä tai kasva-
ta kaupallisia suuryrityksiä. Vitsaillaan, pelataan, soitetaan, maalataan,
retkeillään, tanssitaan, seurataan toisten esityksiä ja osallistutaan itsekin.
Ihmisillä näyttää olevan hauskaa, ja he jättävät jälkeensä kauniin jäljen.

Sisällys 6/2005

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Performanssitaiteilija Ange Taggart
- 6 Tuvalu ei tingi
- 7 Älä osta mitään -päivän tapahtumat
- 8 Kirjasto10
- 9 Ostokset ennen ja nyt
- 10 Ekoscifikilpailun voittaja Janne Harju
- 11 Iltakävely I Sofia Virtasen kolumni
- 12 Ihanat ja ällöttävät tavarat
- 15 Maan hiljaisten runoja
- 17 Immateriaalioikeudet
- 18 Turvesauna Naurumuuri
- 19 Soitinrakentajat AmF
- 20 Högre kvinnovärde
- 22 Lasten sanataidepaja Yöstäjä
- 23 Luonto-Liitossa tapahtuu

Tarrat kuuluvat Ange Taggartin kulutuskriittisiin tempauksiin. Vaaleanpunaisissa tarroissa kerrotaan, että markkinatalous on tylsää. Yomango-tarrat viittaavat liikkeeseen, joka kapinoi tavaroita avoimesti varastamalla. ▼

Taiteilija-aktivisti Ange Taggart kapinoi limsa-automaatteja vastaan sammuttelemalla niiden virtoja ja "hoitelemalla" niitä performanssin keinoin. ▼

Performanssi- taiteilijalle ostoskeskukset ovat suuri leikkikenttä

Ed Turner osallistui Ange Taggartin rakkauden kaupallistamista kritisoivaan performanssiin nottinghamilaisessa marketissa. Osallistujat istuivat kaupan hyllyillä kaulassaan lappu, jossa heidän kerrottiin olevan eronneita. ▼

Kun brittiläinen Ange Taggart tulee kaupunkiin, kauppojen on syytä tarkistaa palautuspolitiikkaansa – ja myös mainettaan yritys-etiikan kentällä.

[Teksti Annukka Berg]

www.fanclubbers.org | www.mydadsstripclub.com | www.adbusters.org

Käsiaralla kuvatussa videossa näkyy, miten joukko ihmisiä jonottaa kaupassa Monopoli-peli kainalossaan. Kun jonon ensimmäinen on maksanut, hän siirtyy pelinsä kanssa letkan viimeiseksi. Katsoja alkaa pian tajuta, ettei tässä seurata lastenpelien poistomyyntiä.

Ja aivan oikein, kyseessä on Fanclub-ryhmän performanssi, jonka keskeisiin hahmoihin taiteilija-aktivisti Ange Taggart kuuluu. Performanssin ideana on yhä uudestaan ja uudestaan ostaa ja palauttaa samaa tavaraa, Monopoli-peliä. Tätä kutsutaan jonon monopolisoinniksi.

- Teimme kerran palautustempun myös Niken paitojen kanssa, Taggart kertoo. Urheiluvaatteita

valmistavalla Nikellä on ollut maine, että se teettää tuotteensa huonoissa työoloissa.

- Ostimme paitoja, ja kun menimme palauttamaan niitä, sanoimme myyjälle, että siinä on likainen merkki. Myyjällä kesti kauan tajuta, että tarkoitimme paidassa ollutta tuotemerkkiä.

Pilaa tehtiin myös GAP-vaatevalmistajalle, joka oli hakannut omistamiaan punapuumetsiä.

- Palautimme valtavan kasan vihreitä vaatteita sanomalla, että ne eivät sittenkään olleet riittävän vihreitä, Taggart virnistää.

Kun Ange Taggartia katsoo ja kuuntelee, ei heti arvaisi, että hän on 45-vuotias, parikymppisen pojan äiti, entinen lastenhoitaja, sihteeri ja moottoripyörällä ajon opettaja. Vuodesta 1997 lähtien hän on käyttänyt itsestään titteliä taiteilija. Taggart on leikitellyt paitsi kauppojen palautusmahdollisuuksilla, myös limsa-automaateilla ja kauppojen tiloilla.

Syyskuussa hän järjesti meditatiiviseksi kutsumansa ostoskärrykulkuksen Helsingin keskustassa sijaitsevassa K-Marketissa. Tässä performanssissa joukko ihmisiä kiersi ostoskärryjen kanssa ringissä kaupan käytäviä.

- Jos Englannissa tekee tällaista, vartija pyytää välittömästi poistumaan. Suomessa myyjät yrityivät kuitenkin toimia aivan kuin mitään ihmeellistä ei olisi tapahtunut. Saimme kiertää kehää yli kolme varttia.

Ympäristönsuojelija ymmärtää, että hakkuiden estämiseksi voi olla välttämätöntä kahliutua puuhun. Mutta mitä järkeä on tavaroiden ostamisessa ja palauttamisessa, ruokakaupassa meditoinnissa tai limsa-automaattien sabotoinnissa?

- Talouden lonkerot levittäytyvät laajalle. Yrityksillä on yhä enemmän vaikutusvaltaa siihen, miltä me näytämme, mitä me teemme tai syömme, Taggart selittää. Hän ojentaa vaaleanpunaisen tarran, jossa lukee kaunokirjaimin ”Capitalism is boring”, markkinatalous on tylsää. Ideana on, että järjestelmän rajoittuneisuus tuodaan esiin sen rajoja rikkomalla.

Taggart on suorasukainen. Hän on arvostellut muun muassa vastamainoksista tunnettua Adbusters -ryhmää siitä, että se on tuonut markkinoille reilun kaupan lenkkarit.

- Tuollainen veto antaa ymmärtää, että markkinatalous voi olla kivaa, Taggart kritisoii.

Myös Älä osta mitään -päivä saa osansa sapis-kasta.

- On liian pehmeä vaatia, että yhtenä päivänä voisi mennä ostosten sijaan vaikkapa vaahtokylpyyn. Se ei haasta riittävästi rakenteita. Minulle jokainen päivä on Älä osta mitään -päivä. ●

▶ www.tuvalu.ws

Tuvalu ei tingi

[Teksti Inka Leppänen]

”Toivottavasti musiikistamme kuuluisi se, että se on tehty rehellisesti. Meillä ei ole mitään pyrkyä soittolistoille ja top-kymppiin, joten voimme tehdä sitä mitä haluamme.”

Annina, Antti, Jussi ja Jussi Oskari halusivat tehdä vihdoinkin sitä, mitä muissa bändeissä ja projekteissa ei ole aikaisemmin ollut mahdollista tehdä. Tuvalu perustettiin vuonna 2003 Tampereella. Ensi vuoden alussa ilmestyvä ensimmäinen pitkäsoitto on käytännössä omakustanne, sillä levy-yhtiö Mercedee’s Tuotannolla ei ole mitään tekemistä varsinaisen levyntekoprosessin kanssa, ei taloudellisesti eikä varsinkaan taiteellisesti.

Tuvalu on saanut julkisuutta erikoisilla säännöillään, dogmeilla. Jääkö bändin musiikki taka-alalle?

- Vaara on aina olemassa. Yleensä mediassa on taipumus yrittää saada ihminen puhumaan itsensä pussiin varsinkin, jos menee sanomaan jotakin sellaista kuin dogma. Dogma oli alun perin meillä bändin sisäinen juttu, emme koskaan ajatelleet että siitä tulisi sen kummemmin julkista haloota. Olemme indiebändi ja yritämme elää ideologiamme mukaan, mutta hyvä että asioista keskustellaan, kertoo Annina, Tuvalun vokalisti.

Tuvalu peräänkuuluttaa valistuneen musiikinkuluttajan ideaa. Yhtyelaisten

mielestä uuteen musiikkiin tutustuminen vaikkapa netissä on hyväksyttävää. Kun tietystä artistista muodostuu kestoposuosikki, on kohteliasta käydä ostamassa levy kaupasta.

Annikan näkemys tulevaisuudesta on valoisa.

- Musiikkibisnes tulee pirstaloitumaan, ihmiset haluavat vaihtoehtoja. Massamusiikkia on edelleen, mutta sen prosenttiosuus koko musiikkikentästä pienenee. Sen sijaan ihmiset kuuntelevat pieniä bändejä ja vaihtavat usein kuuntelun kohdetta. Musiikkia ajatellaan markkinoinnista irrallisena nautintona. Ihmiset lataavat netistä yksittäisten artistien omilta kotisivuilta näytteitä ja ostavat omakustannelevyjä suoraan artisteilta webissä. Fysiset levykaupat vähenevät, massamusiikin myynti siirtyy levykaupoista muun kulutuksen keskelle. Purkkamusiikkia tarjoillaan pikaruuan ja vaatteiden kanssa samalta hyllyltä.

Antti lisää, että suomalaisen musiikkikulttuurin parista löytyy kyllä aitoutta ja rehellisyyttä, eikä Suomen vihdoinkin syntymässä olevaa omaehtoista rock-kulttuuria pidä lyhytnäköisesti tukahduttaa ostetuilla formaateilla ja tuotteilla.

Tuvalun dogmit

1. Musiikki tulee säveltää, sanoittaa ja sovittaa itse.
2. Musiikki esitetään omalla äidinkielellä.
3. Musiikin tulee olla lähtöisin yhtyeen jäsenten instrumenteista. Taustanauhujen, syntetisaattorien, sekvensserien ja bändin ulkopuolisten muusikoiden käyttö on kiellettyä.
4. Musiikkia ei tule korjailta digitaalisesti, mutta efektien käyttö ja niiden modifointi on sallittua ja erittäin suositeltavaa.
5. Ulkopuolisen tuottajan kanssa työskentelyä tulee välttää, nimekkään tuottajan käyttö levyn media-arvon lisäämiseksi on paitsi ehdottoman kiellettyä, myös tuomitavaa.
6. Ei levytyssovimusta monikansallisen levy-yhtiön kanssa.
7. Ei lehti-, radio- tai televisiomainontaa.
8. Musiikin esittäminen radiossa on kiellettyä.

- Sitäpaitsi toimiva indiekenttä tuottaa ideoita ja niiden toteuttajia myös viihde- tehtaiden käyttöön. Tämän luulisi kiinnostavan paatuneintakin taloushaita.

- Totta kai se lämmittää sydäntä, jos musiikki vielä jollekin kuuntelijalle kolahtaa. Haluamme tehdä juuri itsemme näköistä musiikkia. Tuvalu on olemassa niin kauan kuin viihdyimme toistemme kanssa ja jaamme saman musiikillisen vision, sanoo Annina. ●

Älä osta mitään -päivä tulee 25.11.2005!

Tämän vuoden slogan "Kuluta kulttuuria" haastaa osallistujat vaihtamaan roinan aineettomaan kulutukseen ja kulttuurista nauttimiseen. Tule mukaan! Älä osta mitään -päivänä järjestetään tapahtumia ympäri Suomea ainakin 14 paikkakunnalla. Tarkoituksena on viettää vuorokausi hankkimatta tavaraa ja käyttämättä rahaa. Päivää on ollut järjestämässä Luonto-Liitto, Maan ystävät, Natur och Miljö, Kuluttajat-Konsumenterna, Vasemmistonuoret sekä Vihreiden nuorten ja opiskelijoiden liitto. Lisätietoja: www.luontoliitto.fi/bnd; Annukka Berg, AOM-projektisihteeri, annukka.berg@iki.fi, 050 367 4996.

HELSINKI

Pe 25.11. klo 12.00 - 14.00 Älä osta mitään -päivän valtakunnalliset avajaiset, eduskunnan lisärakennuksen kansalaistilassa (Arkadiankatu 3, 1. krs). Mukana keskustelemassa mm. kansanedustaja Anni Sinnemäki, taloustieteilijä Tatu Hirvonen sekä Glorian päätoimittaja Riitta Lindegren. Avajaisten lopuksi julistetaan Mainoskuplavastainoskilpailun voittajat. Klo 17.00 - 20.30 Keskusteleva kulttuuri-ilta, Kirjasto 10 (Elielinaukio 2 G, Postitalo). Iltaan kuuluu paneeli kestävästä musiikkibisneksestä, keskustelua epäkaupallisten nettiforumien tuottamista palveluista sekä taidetta kulutuskuultuurin patologioista ja toivosta. Klo 20.00-02.00 Iltabileet Turkoosissa (Lönnrotinkatu 19). Bändeinä Dom Andra ja Tuvalu. Dj. Olenko soittaa kirjastomusiikkia. * Pe 25.11. pääsee ilmaiseksi useihin museoihin, mm. Kiasmaan, Ateneumiin ja Tennispalatsiin. Täydennetty lista löytyy kampanjan nettisivuilta. * La 26.11. klo 12-18 AOM-leffafestarit Merikasarmen nuorisotalolla (os. Merikasarminkatu 3). * Lisätietoja: Annukka Berg, AOM-projektisihteeri, annukka.berg@iki.fi, 050-367 4996.

JOENSUU

Joensuun Älä osta mitään -päivänä tuodaan taidetta ihmisten keskelle kulutusympäristöön. Keinoina ovat näyttely, tarinankerronta, runous, tanssi, teatteri ja performanssi. Lisätietoja: Jani Lukkarinen, Pohjois-Karjalan Maan ystävät, jani.lukkarinen@maanystavat.fi, 040-523 4354

JYVÄSKYLÄ

Kulutuskriittistä ja ajatuksia herättävää toimintaa järjestää Jyväskylässä Maan ystävät. * Lisätietoja: Sari Leinonen, Jyväskylän Maan ystävät, sari.leinonen@maanystavat.fi, 045 673 7565

JÄRVENPÄÄ

Järvenpäässä Älä osta mitään -päivää vietetään ulkoilmatapahtumana kauppakeskus Prisman pääovien edustalla. Ilmaista live-räppiä esittävät Isä Aurinkoinen ja Rauhanpansarit sekä Komunone. Lisäksi esiintyy deejii. Käytettyä tavaraa jaetaan ilmaisikirpputorilla teemalla "vain ilmainen on kyllin hyvää". Tuo tavarat kiertojaan ja tee löytöjä!

Lisätietoja: Oula Hyrske, Keski-Uudenmaan Vasemmistonuoret ry, oula.hyrske@elisanet.fi, 050-586 922

KORSNÄS

Välkomna på en Kulturupplevelse som sent ska glömmas i Korsnäs kommunbibliotek den 25.11. kl 19.00. Ta del av föredrag, levande musik, miljövänlig modeshow, poesi, pyssel, filosofiska diskussioner, sagostund... Allt i konsumtionskritisk anda! Evenemanget riktar sig till alla åldrar, gammal som ung! * Kontaktuppgifter: Matilda Södergran, en Liten Djurrättsklubb, info@gmail.com, 050-562 4845

KOUVOLA

Kulutuskriittinen näyttely Kouvolan kirjastossa 21-26.11.: esillä turhien tavaroiden näyttely, ympäristöystävällisiä joululahjajideoita, AOM-tietoa, taidetta ja kirjallisuutta. Perjantaina 25.11. järjestetään AOM-tempaus Manskillä klo 15-18. Lisätietoja: Titti Pyörälä, Kaakkois-Suomen luontopiiri, lounas80@hotmail.com, 040-724 8779

KUOPIO

Tontut jakavat listoja aineettomista lahjajideoista, AOM-lentolehtisiä, -kortteja ja -lehtiä kauppojen lähetyksillä. Samaan aikaan kriittiset kuluttajat marssivat tyhjen ostoskärriksen kanssa keskustan kaupoissa Whirl-Mart-konseptia mukaillen (<http://www.breathingplanet.net/whirl/>). Kokoontuminen Yhteiskoulun pihalla (Minna Canthin katu 46) klo 14.30. Toinen samanlainen tempaus klo 19 Prismassa. Iltatapahtuma Paahtamon Olohuoneella (Lapinlinnankatu 6) klo 21. Lisätietoja: Jouko Jussila, Kuopion Maan ystävät, jjussil@hytti.uku.fi, 040-536 8204

LAHTI

Lisätietoja: Linda Koskinen, Lahden Maan ystävät, lmkoskin@edu.lahti.fi, 040-827 8750

OULU

Oulussa tapahtuu Älä osta mitään -päivänä 25.11.2005! Luvassa mm. sanataidetta, spontaaneja infoiskuja ja kulutuskuultuurin keskusteluja. Lisätietoja: Marja-Liisa Kurtti, Luonto-Liiton Pohjois-Suomen piiri, possunmeili@jippii.fi, 041-539 4242

OUTOKUMPU

Lisätietoja: Katja Honkanen, Outokummun vasemmistonuoret, katjahonkanen@luukku.com, 050-5189 736

ROVANIEMI

Lisätietoja: Sonja Hofslagare, Rovaniemen Maan ystävät, 050-526 3165, usva2@suomi24.fi

TAMPERE

Tampereen Älä osta mitään -päivän päätaphtuma Työväen keskusmuseolla Werstaalla (Finlaysonin alue) klo 13-18. Tarjolla BookCrossingia, infopöytiä, kulutuskuultuurin tietovisaileja kirjapalkintoineen, musiikkiesityksiä, kierrätystaidetta sekä yllätysherkkuja. Klo 14 ja 16 esitetään dokumentti "Not for sale". Päivän aikana pääsee tutustumaan puoleen hintaan Werstaan näyttelyyn. Museolennuksia on tulossa myös ainakin Emil Aaltosen museoon, Leninmuseoon ja Sara Hildenin taidemuseoon. Klo 18 alkaen Keskustorilla esiintyvät Liekehtivät oravat ja tulikollektiivi Flamma. * Kulutuskuultuurin laulukulkue kiertelee keskustan ostoskeskusten liepeillä. Lähtö klo 16.30 rautatieaseman edestä, paluu Keskustorille noin klo 18. Lisätietoja: Riitta Savikko, Tampereen Maan ystävät, riitta.savikko@maanystavat.fi, 040-8343997 * PS. Älä osta mitään -päivää varten on tehty myös kuunnelma, jota voi soittaa esim. koulujen päivänavauksissa. Kuunnelman voi ladata AOM-nettisivuilta tai pyytää cd:llä os. hlp@luontoliitto.fi tai puh. 03-212 0097.

TURKU

Älä osta mitään -päivää vietetään Turussa kulutuskuultuurin performanssien ja tavarain ilmaisjalkelun merkeissä. Myös iltaohjelmaa järjestetään. Lisätietoja: Niko Humalisto, Maan ystävät, toimisto@maanystavat.fi, 044-5666 551

VANTAA

Lisätietoja: Elina Toivonen, Vantaan Luonnonystävät, toimisto@valu.fi, 09-857 3848

VAASA

Lisätietoja: Saara Susiluoma, Luonto-Liitto, saara.susiluoma@luontoliitto.fi, 041-462 0184

Yhteinen olohuone Helsingin sydämessä Kirjasto ilman kirjoja

[teksti Elina Loisa]

KIRJASTOIO BROAA PERINTEISESTÄ kirjastosta siinä, että painopiste ei ole tieto- ja kaunokirjallisuudessa. Itseasiassa kaunokirjallisuutta ei ole, ainakaan toistaiseksi, lainkaan. Kirjastossa on laaja musiikki- ja sarjakuvakokoelma ja matkailuaiheisia kirjoja. ATK-aseilla on monipuoliset käyttömahdollisuudet sähköpostista kuvankäsittelyohjelmiin, ja tulossa on myös Helsingin kaupungin kirjaston ensimmäinen vammaistyöasema.

- Henkilökunnassa on enemmän nuoria ihmisiä kuin muissa kirjastoissa, kertoo kirjastonhoitaja **Alex Descargues**.

-Moni on esimerkiksi muusikko tai tietokoneharrastaja, joka osaa opastaa ATK-laitteiden käytössä.

Kirjastoro tarjoaa mahdollisuuksia tuleville bändeille ja elokuvantekijöille. Studioissa voi tehdä esimerkiksi demon ja videoeditissä leikata oman lyhytelokuvan. Kirjastossa on tila myös taidenäyttelyille ja bändiesityksille.

- Perusajatus on se, että kirjasto on paitsi kulttuurin kuluttamisen, myös sen luomisen paikka. Ihmisillä on nyt enemmän mahdollisuuksia tuoda itseään esille ja tutustua myös toisten tekemään kulttuuriin, kertoo Descargues.

Miltä kuulostaa kirjasto, jossa voi itse tehdä jotain? Tai jossa hiljaisuuden sijaan soitetaan musiikkia? Uudenlainen kirjasto perustettiin huhtikuussa Helsingin keskustan postitaloon.

Kotoisa tunnelma

Keskeisellä paikalla sijaitsevalle uuden ajan kirjastolle on ollut kysyntää.

- Tänne on helppo poiketa noutamaan varauksia ja palauttamaan kirjoja. Tai ihan vaan istumaan, lukemaan lehtiä, kuuntelemaan levyjä. Ilmapiiiri on rento ja ihmiset tuntevat olonsa kotoisaksi. Iltaisin ennen sulkemisaikaa aletaan soittaa musiikkia. Kirjastoro on ihmisten yleinen olohuone.

Samalla kun kirjastot ovat panostus henkiseen pääomaan, ovat ne myös veraton ympäristöteko. Kirjalle kertyy useita lukijoita ja cd:lle useita kuuntelijaita. Usein kotiin hankittu kirja luetaan kerran tai pari, ja loppuajan se pölyttyy hyllyssä. Mitä enemmän yhteiskäyttö lisääntyy, sitä vähäisemmäksi käy tarve hankkia jokaiseen kotiin oma tietokone, oma levykokoelma ja omat lehtitilaukset.

Kirjastoro on hyvä esimerkki siitä, miten kirjastoa ja muuta perinteistä yhteiskäyttöä kannattaa kehittää monipuolisempaan suuntaan. Konsepti on herättänyt kiinnostusta ja ihastusta jopa ulkomailta asti. Kävijämäärät ovat huimat, noin 3000 asiakasta päivässä. Kirjastotoimenjohtaja **Maija Berndtson** on kutsunut kirjastoa Helsingin kaupunginkirjaston keihäänkärjeksi, joka määrittelee kirjastotyön tulevaisuuden. ●

Pispalan oma kirjasto kapinoi lakkauttamisia vastaan

[Leo Poranen]

Pispalan kunnallisen kirjaston sulkeminen vuonna 1992 Tampereella vihastutti alueen asukkaat. Syntyi protestiyhdistys, joka sai suojelijakseen kulttuuriministeri Claes Anderssonin. Pispalalaisten henki tuotti tulosta: kaupunginosaan perustettiin oma, talkoolais-ten ja työllistettyjen avulla pyörivä kirjasto.

Kirjoja saadaan lahjoituksina yksityisiltä ihmisiltä ja antikvariaateilta, ja kokoelmiin on tällä hetkellä kertynyt noin 25000

nidettä. Pääosa teoksista on lähivuosisikymmenten kaunokirjallisuutta, mutta joukossa on uutuusiakin.

Pispalan oma kirjasto on lisäksi monipuolinen kulttuuritalo. Tavanomaisten kirjastopalvelujen ohella alueen ihmisten vapaassa käytössä on Tietotupa, jossa on tietokoneita ja internet. Kirjaston multimediatyökaluissa voi käsitellä valokuvia ja elävää kuvaa. Lisäksi talossa on taidegalleria, jossa esitellään sekä

lähialueen että muualta kutsuttujen taiteilijoiden teoksia.

Pispalassa toimii myös Vastavirta-klubi, jossa soitetaan elävää musiikkia kolmena iltana viikossa. Vallattuun taloon pystytetty musiikkihuone tarjoaa pehmeitä sohvia, tavallisesta poikkeavaa baarilukemistoa ja keikkoja kaikilta rytmimusiikin alueilta; vaatimuksena on ainoastaan ripaus punk-asennetta.

KOKEILE!

KIRJOJEN VAPAUTUSLIIKE

BookCrossing on vaihtoehtoinen kirjakanava, jonka ideana on tehdä koko maailmasta kirjasto. Monet hyllyssä pölyttyvät impulssiostokset ovat omistajilleen kertakäyttötavaraa. Siispä kulttuuri kiertoon! Julkisille paikoille "vapautetut" tai kaverin kanssa vaihdetut kirjat saavat uusia lukijoita, ja niiden matkaa voi seurata internetissä. Kirjojen vaihto on myös ajatusten vaihtoa.

Kiertäviä kirjoja on rekisteröity huimat 2,5 miljoonaa. Suomessa on yli 2 000 harrastajaa. Tule mukaan - lue ja vapauta!
www.BookCrossing.com

Rea Lehtonen

KOKEILE!

EI TARTTE MAKSAA

Kaipaatko niin sanottua korkeakulttuuria, mutta taskussa on vain reikä? Astele gallerioihin. Huippunimienkin töitä näkee näissä myyntinäytelyissä ilmaiseksi.

Etenkin klassinen musiikki soi vapaana lukuisten konservatorioiden ja muiden musiikkioppilaitosten tutkintokonserteissa sekä kirkoissa. Alle 18-vuotiaat pääsevät museoihin ilmaislipulla ainakin pääkaupungissa. Lisäksi monissa museoissa jokin ilta viikossa on ilmainen kaikille.

Päivi Mattila

KOKEILE!

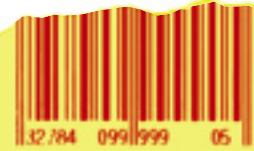
PEUKALOKYYDILLÄ

Liftaria ei Suomessa kovin usein tapaa. Useimmiten hänet voi bongata lämpimällä säällä festareiden aikaan. Jos autoillessasi näet liftarin, ja autossasi on tilaa, suosittelemme hiljentämään vauhtia ja jopa pysähtymään, ja ottamaan hänet kyytiin. Liftarit viihtyvät usein kahden hengen laumoissa, mutta heitä saattaa tavata myös yksinään tai kolmen hengen ryhmissä. Liftarilla voi olla kyltti, jossa lukee tavoiteltu määränpää. Liftaus on ekologista ja halpaa, ja liftarin kanssa voi vaihtaa kuulumisia.
www.liftari.org

Jonna Niiniaho

OSTOKSET ENNEN JA NYT

[Lari Karreinen]

Ajassa taaksepäin:

100 vuotta

Suurin osa ihmisistä ei ostanut ruokaansa vaan viljeli sen itse. Tehdastyöläisten palkoista puolet meni ruokaan, joka oli yksipuolista: leipää, maitoa ja perunoita. Sunnuntaisin keitettiin kahvit ja juhlapäivinä syötiin jopa pullaa.

70 vuotta

Elokuvat ja sanomalehdet yleistyivät. Pyöriä näki jo kylän raitilla.

60 vuotta

Sotien aikana 1939-1945 oli pulaa ruoasta ja vaatteista. Kierrätys ja uudelleenikäyttö kukoistivat.

50 vuotta

Palkasta meni enää 40 % ruokaan. Pulan jälkeen rasva ja sokeri maistuivat. Juustoa, lihaa, hedelmiä ja vihanneksia syötiin enemmän.

Säännöstely loppui. Autojen määrä kasvoi. Itsepalvelumyymälät yleistyivät, koska niissä ihmiset ostivat enemmän.

Nuorisokulttuuri ja rock rantautuivat Suomeen. Farkkuvalmistajan kustantamassa ohjelmassa rokattiin farmareissa. Amerikkalaisuus jäi muotiin.

40 vuotta

Lihaa, maitotuotteita, kasviksia ja hedelmiä syötiin yhä enemmän. Makaroni ja riisi korvasivat perunan.

Tärkeimmän eli auton jälkeen hankittiin pesukone, jääkaappi ja televisio.

Beatles valloitti ja hipit arvostelivat kulutusta. Mainoksissa myytiin jo tuotteiden sijasta elämäntapaa. Yksilöllisyyttä, seikkailua, ystäviä, tyyliä ja urheilullisuutta – näin mainostettiin tupakkaa!

20 vuotta

Enää 10 % palkasta meni ruokaan! Pitsat ja hampurilaiset valloittivat maan. Ruoan tehtävänä oli tuottaa mielihyvää.

Oli stereot, mikro, videot, pakastin, kahvinkeitin, imuri, skeitti ja tietokone. Lomamatkat ulkomaille. Vihreät tulivat.

Nyt

Kaikki edellä mainitut tavarat ovat itseltään selviä. Niiden lisäksi meillä on...

Voiko kynällä vaikuttaa?

Ekoscifikisan voittajan mukaan ihmiset istuvat piirissä sammaleisilla kivillä vertailemassa kynsilakkojensa värisävyjä, vaikka metsä ympärillä on tulella. [Teksti Elina Loisa]

31 -VUOTIAAN tamperelaisen **Janne Harjun** tie kirjoittajaksi ei ole kaikkein tavanomaisin. Hän lopetti yläasteella tarinoiden kirjoittamisen kokonaan yli kymmeneksi vuodeksi. Sanankäyttöään hän kehitti lähinnä kirjoittamalla poliittisesti tiedostavia asia-artikkeleita ja mielipidekirjoituksia.

- Verbaalianarkiaa sähköpostilistoilla, Harju tarkoittaa.

”Kysy tuulelta, kysy kalliolta, kysy sudelta, kysy jänikseltä... mutta pidä kiirettä, niitä ei ehkä enää kohta näy.”

- Mutta tultuani järjestetyssä yli-ikäiseksi halusin jälleen kokeilla siipiäni tarinankerronnassa. Elämäni ensimmäisen oikean novellin kirjoitin vuoden 2004 ekoscifikisaan, jossa tulin toiseksi. Viidennellä novellillani voitin tämänvuotisen kisan.

Harjun voittajanovelli on nimeltään *Niin lähti kaunis päivänsäde*.

- Se kertoo surullisen, epäonnisen rakkaustarinan, joka sijoittuu yhteiskuntaan, jossa ihmisen

luontosuhde on katkennut ja inhimillisuus vähintäänkin hakusessa, ellei kokonaan hukassa. Tarinani voi saada ihmisen kysymään itseltään: Voiko ihmisarvoista elämää elää rakentaessaan persoonallisuuttaan valikoimiensa tuotemerkkien varaan?

Maan ystävien ja Suomen Tieteiskirjoittajien kirjoituskilpailussa haettiin ekoscifää. Mitä se on ja miten se eroaa tavallisesta scifistä?

- Mielestäni ekoscifi on tavallista scifiä. Scifissä, samoin kuin muussa taiteessa, on omat aikaansa heijastavat tyyliuunnat. Tämän ajan polttava kysymys on ”mikä ihmeen ihmisuus?” Oma vastaukseni, ja tavallaan ekoscifin motiivi, on ”kysy tuulelta, kysy kalliolta, kysy sudelta, kysy jänikseltä... mutta pidä kiirettä, niitä ei ehkä enää kohta näy”.

Metsä ympärillä on tulella

Omia lempikirjailijoita Harjulla on useita, ja mielitymukset vaihtelevat mielialan mukaan Väinö Linna J.R.R.Tolkieniin.

- Saattaa vaikuttaa hassulta, että ostan samalla kertaa divarista akateemista yhteiskunnallista kirjallisuutta ja 1980-luvun mustanaamioita.

Harjun mukaan scifi on ollut aliarvostettu kirjallisuuden laji, mutta tilanne on muuttumassa. Yhä useammat ovat löytämässä sen tarjoamat maailmat.

- Scifi, samoin kuin fantasia, voi vapaasti luoda kuvitellun tilanteen ja yhteiskunnan, joka on arki-

KOKEILE!

HYPPIMINEN JA KIIPEILY SALLITTU

Parkour tekee liikkumisesta taidetta. Kaiteille voi kiivetä ja hyppiminen onnistuu muuallakin kuin portailla. Parkouraajat etenevät kaupungissa nähden eteen tulevat esteet lähinnä haasteina ja mahdollisuuksina kehittää omaa kehoa ja mieltä. Pääsenkö tuosta yli?

Parkourissa ei ole listaa tempuista, jotka tulisi opetella, mutta teknisten perusteiden harjoittelu sulavaksi ja turvallisiksi on äärimmäisen tärkeää. Tekniikan taitamisen jälkeen rajana ovatkin vain luovuus ja mielikuvitus.

www.parkour.fi
www.lelix.fi/cd/

Jonna Niiniaho

KOKEILE!

SAIPPUAKUPLIA JA SOITANTAA!

Ei ole sanottu, että ikävien pakokaasun katkuisten autojen pitäisi hallita katuja. Palan kaupunkia voi vallata tanssille ja olohuoneeksi epäkaupalliseksi yhdessä olemiselle!

Lyöttäydy ensi keväänä yhteen kaupunkisi ympäristöaktivistien tai muiden sellaisten kanssa ja järkkää maisemiinne Reclaim the Streets -bileet. Kesäkaudella 2005 pantiin tanssiksi ainakin Tampereella, Helsingissä, Turussa, Oulussa, Rovaniemellä ja Kouvolassa. Myös Lahdessa vallattiin tilaa.

<http://kulma.net/liikennekampanja/sp/ohjeet.html>

Kirsi Eskelinen

todellisuuden kanssa identiteettinen vain tarinan teeman suhteen. Näin kirjoittaja kykenee voimalisemmin suuntaamaan lukijan ajatuksia haluaansa teemaan vieroittamatta tätä silti tarinasta esimerkiksi viittaamalla reaali maailman henkilöihin tai asioihin, joista lukijalla voi olla voimakas mielipide.

Yhteiskunnallisesti aktiivisen Harjun mielestä kirjoittamalla on mahdollisuus vaikuttaa.

- Pari kolme kansanedustajaa sinne tai tänne on yhdentekevää siihen verrattuna, millaisia ajatuksia esitetään, millaisia ajatuksia suvaitaan, millaiset ajatukset saavuttavat yleisen hyväksynnän ja ennen kaikkea millaiset ajatukset koskettavat ihmisten sydämiä.

Vaikka Harju näkee pahimmaksi uhkakuvaksi ilmastonmuutoksen, hän näkee myös toisen, laajemman ja epämääräisemmän uhkan.

- Nykyinen yhteiskunnallinen ja kulttuurinen elämänmeno luo tilannetta, jossa ihmiset ikään kuin istuvat piirissä sammaleisilla kivillä vertailemassa kynsilakkojensa värisävyjä, samalla kun metsä ympärillä on tulella.

Lähitulevaisuuden suunnitelmissa Harjulla on jälleen pari novellia.

- Jatkan kirjoittamista, mutta tällä hetkellä mitailen vielä kykyjeni rajoja. ●

▶ Janne Harjun novellin voi lukea sivuilta www.luontoliitto.fi/bnd

Iltakävely

Jo aloittaessaan kolumnin kirjoittamisen hän tiesi, ettei pystyisi tänään edes huonoinpaansa. Ilta pimeni ja suolakeksejä kului. Sanat syntyivät kuolleena. Paras ehkäistä ja jäädä odottamaan vakaampaa elämäntilannetta, hän ajatteli ja lähti ulos.

Iltautisten aikoihin puistossa ei ollut edes puliukkoja. Syvä kylmyys ja juuston värinen kuu hallitsivat tunnelmaa. Kiiltoahkakenkäiset koirankusetajat kohtasivat vaahteran varjossa. Kaupunki oli valekuollut.

Löysin uudelleen vanhan rakkauteni, huonon kirjallisuuden. Viikkokausiin mikään ei ole kirjoittanut parempia nauruja kuin Huonon kirjallisuuden seuran jukaiseman Mallusjokelainen sielunmaisema ja muuta paskaa -kokoelman muutamia novelleja. Tämä lajityyppi ei ota itseään turhan vakavasti, ja huonoimmisto tarjoaa unohtumattomia oivalluksia. Lisäksi kukaan kirjoittaja tuskin voi tuntea paineita pärjäämisestään tällä alalla. Rentouttavaa huvia, niin lukeminen kuin kirjoittaminen. Niin, se kulutuskritiikki... Kyllä (huonokin) kirjallisuus aina kaupoissa hikoilemisen voittoa. Kokeilkaa itse.

Pari murtovarasta kantoi antiikkikiikkustuolia pakettiautoon. Tien yli vilisti vikkellä rotta hampaissaan tähteet illan ensimmäisestä grillikioskiasiakkaasta. Muutama etusormen nikama. Keltaisen talon alakerran ikkunasta kuului punaviininhuuruista maailmanparannuspaasausta. Hän kääntyi sivukujalle. Poliisi oli juuri napannut kansainväliseen rikollisjärjestöön kuuluvan tarrojenliimailijan. Hyvä voittoa lopulta pahan. Itkettävän kaunis tarina. Silmät vedessä ja inspiraatiohurmoksessa hän juoksi kotiin ja alkoi kirjoittaa.

[Sofia Virtanen]

Ihanat ja ällöttävät tavarat

Jos asiaa kysyttäisiin Nuuskamuikkuselta, tavarantoimittajan omistaminen merkitsisi vain matkalaukkuja, joita joutuu raahaamaan. Mutta mitä tavarat merkitsevät sinulle? Nuorten Luonto kysyi asiaa neljältä Älä osta mitään -päivässä mukana olevalta henkilöltä. [Annukka Berg]

"Ihminen on sitä, mitä hän omistaa", sanoi filosofi William James jo 1890-luvulla. Nyt, vaihtuvien trendien, uutuuskäytön ja kaupallisten unelmien aikana tavaroilla tuntuu olevan yhä enemmän sanottavaa siitä, keitä me olemme. Joku kiinnittää identiteettinsä vanhaan polkupyörään, toinen uusia iPodiin.

Samalla tavarat ovat arjen tarpeellisia apuvälineitä: kauhalla keitetään puuroa ja peitto vedetään päälle ylitse. Mutta käytätkö sinä kelloa vai kello sinua? Entä oletko muodostanut viha-rakkaussuhteen kännykkääsi, tietokoneeseen ja laajakaisaliittymääsi? Oletko tavaroidesi herra?

Kulutus lukuina

30 VUODESSA....

- suomalaisten kulutus on kasvanut 60 %
 - jätteen määrä on lisääntynyt Suomessa 40 %
 - onnellisuus on säilynyt länsimaissa suunnilleen ennallaan
- SUOMESSA TEHDÄÄN** joka päivä yli kymmenen miljoonaa ostopäätöstä.
- JOS KAIKKI KULUTTAISIVAT** niin kuin suomalaiset, tarvittaisiin vähintään neljä maapalloa.

Ystävänä tavarat -kirja

KUKA OLET? Ilona Aho, 20 vuotta

MISSÄ ASUT? Joensuu
Savo-Karjalan Luontopiirin

MITÄ TEET? piirityötekijä

KUVAILE TAVARAFILOSOFIAASI: MITÄ JA MILLOIN OSTAT, SÄILYTÄT JA HEITÄT POIS?

Yritän olla mahdollisimman vastuullinen kuluttaja ja tehdä ekologisia valintoja, mutta silloin tällöin tulee tehtyä heräteostoksia, etenkin kirja- ja levykaupoissa. Olen ainakin jollakin tasolla hamsteri. Säilytän kaikki tavarat, joihin liittyy vähänkin muistoja - olivatpa ne sitten hyviä, vähän huonompia, mitättömiä tai tärkeitä.

MAINITSE VIISI TAVARAA, JOISTA ET LUOPUISI? PERUSTELE!

En luopuisi kaulakorustani enkä sormuksestani, polkupyörästäni tai tietyistä kirjoista. Tällaisia kirjoja ovat esimerkiksi Ylpeys ja ennakkoluulo sekä Taru sormusten herrasta. Osalla esineistä on tunnearvoa. Polkupyörästä en taas halua luopua, sillä kuljen sillä päivittäin.

MAINITSE VIISI TAVARAA, JOISTA LUOPUISIT HETI, JOS...

On vaikeaa karsia mitään suurta, sillä omistan melko vähän tavaroita. Voisin luopua joistain pienistä tavaroista, joita on vuosien varrella kertynyt. Voisin toki myös vähentää kirjojen ja levyjen ostoa ja käyttää enemmän kirjaston palveluja.

MIKSI TAVARAT VOIVAT OLLA IHANIA TAI ÄRSYTTÄVIÄ?

Monet tavarat ovat ärsyttäviä silmassa turhuudessaan. On järkyttävää, mitä tarpeetonta krääsää kauppojen hyllyt pursuavat. Vielä ällöttävämpää on, että ihmiset ostavat niitä.

Ystävänä tavarat -kirja

KUKA OLET? Saila Ruuth, 23 vuotta

MISSÄ ASUT? Porvoo/Helsinki

MITÄ TEET? valtiotieteen ylioppilas

KUVAILE TAVARAFILOSOFIAASI: MITÄ JA MILLOIN OSTAT, SÄILYTÄT JA HEITÄT POIS?

Ostan sitä mitä tarvitsen, ja käytän tavarat perinpohjaisesti loppuun ennen kuin ostan uutta. Muuttojen yhteydessä pakkausstressissä tulee heitettyä turhaan roskeita kierrätyskelpoista tavaraa. Haluaisin ostaa kotimaista, laadukasta ja ekologista mutta talous ei aina anna periksi.

MAINITSE VIISI TAVARAA, JOISTA ET LUOPUISI? PERUSTELE!

Tietokone, kalenteri, puhelin, pyykkikone ja sänky. Ilman näitä elämäni olisi niin käsittämättömän vaikeaa.

MAINITSE VIISI TAVARAA, JOISTA LUOPUISIT HETI, JOS...

1. Tv, jos minulla olisi sellainen.
2. Huonot cd-levyt, jos ne eivät olisi maksaneet niin paljon. En raaski...
3. Iso osa vaatteista, jos olisin käyttänyt ne loppuun. Ennen sitä ei kehtaa.
4. Kaapeista ja laatikoista löytyisi paljon turhaa, jos vain jaksaisi käydä ne läpi.
5. Tupakasta, jos järki tulisi päähäni.

MIKSI TAVARAT VOIVAT OLLA IHANIA TAI ÄRSYTTÄVIÄ?

Tavaroilla ja kuluttamisella on suuri yhteiskunnallinen asema. Niillä erotaudutaan muista ja heimoudutaan oman viiteryhmän kanssa. Toisaalta se on mahtavaa, että asiat ovat näin: on erilaisuutta, on helppo ottaa kantaa. Tavaroilla voi kertoa muille, mihin kuuluu, mistä tulee, mitä edustaa ja ajaa. Toisaalta tavaroiden symboliset ominaisuudet luovat ja alleviivaavat eriarvoisuutta, kateutta ja ennakkoluuloja. Kaikilla ei ole varaa kuluttaa.

Ystävänä tavarat -kirja

KUKA OLET? Olli-Poika Parviainen, 25 vuotta

MISSÄ ASUT? Tampere

MITÄ TEET? Vihreiden nuorten ja opiskelijoiden liiton puheenjohtaja, kansanedustaja Oras Tynkkynen avustaja ja puolipäiväinen nörtti sisällöntuotantofirmassa

KUVAILE TAVARAFILOSOFIAASI: MITÄ JA MILLOIN OSTAT, SÄILYTÄT JA HEITÄT POIS?

Tavarafilosofiani on impulsiivisen valikoiva. Ostan vaatteita, levyjä ja elektroniikkaa hetken mielijohteesta mutta tarkoin kriteerein. Aiemmin olin hamsteri, mutta pääsin tavasta eroon. Hamsterikaudesta on vieläkin jäljellä kasa omituisia tavaroita odottamassa kirpputoria. Saatan tehdä myös heräteostoksia, mutta silloin kyseessä on lähinnä kirpputorilla vastaan tuleva esine.

MAINITSE VIISI TAVARAA, JOISTA ET LUOPUISI? PERUSTELE!

1. Pieni punainen pehmoleupöllö. Otus on ollut lähitöllä syntymästani asti (tuli mukana äitiyspakkauksessa) ja muistuttaa ajan kulumisesta.
2. Kihlasormus. Suunnittelin sormuksen itse, ja siihen liittyy positiivisia ajatuksia.
- 3.-5. Koska olen vasta 25-vuotias, loput kolme korvaamatonta tavaraa ilmaantunevat elämäni vasta tulevaisuudessa. Myöskään hammas-harjasta en luopuisi, paitsi saadessani uuden hammasharjan.

MAINITSE VIISI TAVARAA, JOISTA LUOPUISIT HETI, JOS...

1. Televisio, jota ilman en voisi pelata Dr. Mariota vanhalla 1980-luvun Nintendollani.
2. Sähköinen parranajokone. Partahöylä on kivempi, mutta jos minulla ei olisi parranajokonetta, kasvattaisin kuitenkin pelkkää laiskuuttani leukaani jonkin tuulenpesän.
3. Vanha tietokone. Jos sitä ei olisi ullakolla, ei voisi suunnitella pelaavansa vanhoja hyviä DOS-pelejä ilman emulaattoreita "heti huomenna, kun saan koneen kytkettyä toimintakuntoon".
4. Huonolla huumorintajulla ostetut levyt. Absurdit tai itseironiset levyostokset ovat täysin turhia. Kuitenkin olen riippuvainen niiden tuottamasta "siis mikä tämä on olevinaan" -närkästyksestä vieraiden piirissä sekä siitä seuraavasta tarpeesta soittaa levyjä maksimivolyyymilla.
5. Sukulaisilta lahjaksi saadut "sisustustavarat". Lahjoista luopuminen tuntuu edelleen jotenkin moraalisesti väärältä. Nyt siis puhumme fiktiivisen Hilmatädin lahjoittamista kerrastoista tai kumiankoista. Yleensä nämä päätyvät ensin kaappiin, sitten ullakolle ja lopulta kirpputorille.

MIKSI TAVARAT VOIVAT OLLA IHANIA TAI ÄRSYTTÄVIÄ?

Tavaroihin voi syntyä tunnepohjaisia siteitä muistojen kautta. Tavara voi laukaista positiivisia mielenyhtymiä, muistuttaa suurista tunteista ja muusta sellaisesta. Tavara voi olla ärsyttävä, koska se voi muistuttaa tavaramaailman pinnallisuudesta tai ylimääräisistä velvollisuuksista. Usein tavara paikkaa jotakin aukkoa elämässä, ja tämän sisäistäminen voi olla aluksi ärsyttävää, mutta myöhemmin ihanaa.

Ystävänä tavarat -kirja

KUKA OLET? Jonas Bistöm, 21 vuotta

MISSÄ ASUT? Kirkkonummi/Turku

MITÄ TEET? valtiotieteen ylioppilas

KUVAILE TAVARAFILOSOFIAASI: MITÄ JA MILLOIN OSTAT, SÄILYTÄT JA HEITÄT POIS?

Tavarafilosofiani on ristiriitainen ja ailahteleva, mutta myös käytännöllinen. Olin nuorempana hyvin hintatietoinen ja löysin aina sen halvimman vaihtoehdon. Nykyään koetan löytää laadukasta tavaraa. Mutta mistä tietää, mikä on laadukasta?

Tärkeintä on ehkä kuitenkin se, että ostamissani tuotteissa pitää olla jokin juju. Se voi olla myös jotakin tavallista, kunhan se tavallisuus on silloin se juju. Usein käytännön realiteetit tulevat kuitenkin vaatteiden ja etenkin kenkien ostamisessa vastaan - kengännumeroni on 48 ja olen kaksi metriä pitkä. Ostoksilla oleminen on minulle vaikeaa: kun koettaa olla tiedostava ja samaan aikaan nopea, tuskastuu. Usein toivoisin tuoteselosteen jatkeeksi ympäristöystävällisyyssmittaria.

MAINITSE VIISI TAVARAA, JOISTA ET LUOPUISI? PERUSTELE!

- Lämpö, kalenteri ja kännykkä ovat oveni ulkomaailmaan ja avaimet oman elämäntapani ylläpitämiseen.
- Koripallokengät - ilman niitä on vaikea pelata koripalloa, mikä taas antaa hektiselle elämälle hyvää tasapainoa.
- Kesäisin virvelillä kalastaminen on meditoimismuotoni, joten siitä luopuminen voisi olla vaikeaa.

MAINITSE VIISI TAVARAA, JOISTA LUOPUISIT HETI, JOS...

Jos muuttaisin maalle ja perustaisin ekokommuunin, voisin ehkä luopua kalenterista, tietokoneesta ja matkapuhelimesta. Koen kuitenkin yhteiskunnassa vaikuttamisen niin tärkeäksi, että voisi olla vaikeaa vähentää yhteydenpitoa. Tämä voi toki olla vain oire siitä, että on tarve tuntee itsensä tärkeäksi. Voisi olla vapauttavaakin olla enemmän omissa oloissaan.

MIKSI TAVARAT VOIVAT OLLA IHANIA TAI ÄRSYTTÄVIÄ?

Tavaroiden ihanuus tulee usein niihin liittyvistä tunteista, ei niinkään niiden ominaisuuksista. Tavaraan voi liittyä jokin tarina tai muisto. Toisaalta ärsyttävät tavarat ovat niitä, jotka ovat tiellä, täyttävät kaapit ja pyörivät lattioilla. Useimmiten niistä ei ole mitään hyötyä. Vaikka tavarat ovatkin materiaa, ne vaikuttavat myös henkiseen puoleen. Tavaroiden ärsyttävyyssynty siitä, että niiden kanssa on vaikeaa löytää tasapainoa. Koskaan ei ole tarpeeksi.

21 syytä esineen hallussapitoon

Täydennä virkkeet ja testaa, miksi omistat tavaroita!

MUISTO LAPSUUDESTA: on pidetty tallessa lapsuudesta asti tai hankittu myöhemmin, koska se tuo mieleen lapsuuden asioita.

MUISTO IHMISSUHTEESTA: on pidetty tallessa, koska siihen liittyy muisto sen antajasta tai edellisestä omistajasta.

MUISTO TAPAHTUMASTA: on matkamuisto tai merkki tapauksesta tai ajanjaksosta.

VELVOLLISUUDENTUNTO: on talletettu velvollisuudesta antajaa kohtaan.

OMANKUVAN YLLÄPITÄMISEKSI: omistus ylläpitää ideaalista omakuvaa tiettyjen arvojen ja haluttujen luonteenpiirteiden ja ominaisuuksien osalta.

OMANKUVAN PARANTAMISEKSI: käyttö korostaa toivottuja piirteitä omistajan ja muiden silmissä.

VÄLTTÄMÄTTÖMYYDEN ILLUUSIO: on huoneistossa siltä varalta, että sitä joskus tarvittaisiin.

HUVIN VUOKSI: on yksinkertaisesti puhutteleva, hauska, huvittava, hämmäntävä tai muuta sen kaltaista, herättäen halun hallussapitoon.

ESTEETTISESTI MIELLYTTÄVÄ: on kaunis.

FYYSISESTI MIELLYTTÄVÄ: tuntuu käytössä miellyttävältä.

MUKAVUUDEN JA TURVAN VUOKSI: luo viihtyisyyttä ja ylläpitää turvan tunnetta.

PERINTEEN YLLÄPITÄMISEKSI: ylläpitää yhteisöllisyyttä tai henkilökohtaista traditiota.

RAHALLISEN ARVON VUOKSI: on säästetty, koska sen jälleenmyyntiarvo on pienempi kuin sen arvo omistajalle.

STATUS: kohottaa omistajan asemaa muiden mielissä.

HARRASTUS: liittyy vapaa-ajan toimintoihin.

AMMATIN JA OPISKELUN TAKIA: liittyy johonkin ammattiin tai ammatissa harjaantumiseen.

PERUSHYVINVOINTI: omistukselle ei ole erityistä syytä, mutta se tyydyttää joltain määrittelemättömiä hyvinvoinnin osatekijöitä.

LAISKUUS JA HAJAMIELISYYS: ei ole ehditty hankkiutua eroon.

YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISYYS: liittyy toimiin ympäristön ja kanssaihmisten suojelemiseksi.

HÄTÄVARA: on talletettu pahan varalle antamaan turvaa kriisi-aikoina.

KATEUS: on kodissa, koska siihen liittyy kateus toista henkilöä tai tiettyjä olosuhteita kohtaan. Esine joko auttaa tämän tunteen säilyttämisessä tai kurissapidossa.

[21 syytä esineen hallussapitoon: Outi Liusvaara Juha Kuisman teoksessa Matka ympäristöyhteiskuntaan. Tilastokeskus 2001.]

Korttipeli tärkeimmistä ja turhista

Kutsu 2-4 ystävääsi kortti-iltaan pelaamaan tätä mainiota seurapeliä!

1. Jokainen saa kymmenen tyhjää korttia. Ne voi leikata esimerkiksi suttu-aanelosista.
2. Valitse viisi tärkeintä tavaraasi ja kirjoita jokainen niistä omalle kortilleen.
3. Valitse viisi turhinta tavaraasi ja kirjoita jokainen niistä omalle kortilleen.
4. Peli voi alkaa! Kaikki kortit laitetaan pöydälle tekstipuoli alaspäin ja sekoitetaan.

5. Jokainen pelaaja nostaa itselleen kymmenen korttia.
6. Jokainen valitsee korteistaan 3 tavaraa, joista olisi helppo luopua ja 3, joista olisi vaikea luopua. Jokaiselta jää 4 korttia yli.
7. Jokainen pelaaja laittaa vuorollaan pöytään yhden helposti luovutettavan tavaran ja perustelee, miksi siitä olisi helppo luopua.

8. Ryhmä miettii kunkin kierroksen lopussa, mikä pöydällä olevista tavaroista on turhin. Näin pelataan kolme kierrosta.
 9. Samalla tavalla pelataan kolme kierrosta tavaroista, joista olisi vaikeinta luopua. Pelin tuloksena on top3-listat turhimmista ja tärkeimmistä tavaroista.
- [Kati Vähä-Jaakkola: Kestävien valintojen taito – ekotehokkuus ja kohtuus koulussa. SLE 1999.]